

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 4P/25/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813204655
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Chmelanová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2014:3813204655.12

Uznesenie

Okresný súd Prievidza vo veci nesvojprávnej Q. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. nad G. č. XXX, t.č. DSS Nitrianske Sučany, zastúpenej opatrovníkom Y. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. nad G. č. XXX, zastúpeného JUDr. Pavlom Zajacom, advokátom so sídlom Prievidza, Ul. Matice slovenskej 10, v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Oľgou Filipeje, tajomníčkou senátu Okresného súdu Partizánske, o návrhu navrhovateľov: 1) N. A., nar. XX.X.XXXX, bytom K., I. XX, občan SR, 2) U. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., B. 21/XX, O., občan SR, za účasti Okresného prokurátora Prievidza, o zmenu opatrovníka nesvojprávnej, takto

rozhodol:

Súd u v o ľ ň u j e z funkcie opatrovníka nesvojprávnej Q. C., nar. XX.XX.XXXX Y. C., nar. XX.XX.XXXX, ustanoveného za opatrovníka nesvojprávnej rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 13Ps/16/2010-40 zo dňa 26.11.2010 a to s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Za opatrovníčku nesvojprávnej X. C., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom V. sociálnych služieb G. A. u r č u j e U. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., B. XX/XX a to s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Opatrovníčka je p o v i n n á zabezpečovať osobnú starostlivosť o nesvojprávnu, preberať za ňu všetky písomnosti, peňažné platby, vrátane dôchodku a iných dávok, zastupovať ju pred súdmi, štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými ústavami a ostatnými inštitúciami, spravovať jej majetok tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich právach.

Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdom.

Opatrovník je p o v i n n ý počas zastupovania podávať správy o svojej činnosti súdu jedenkrát ročne.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Pôvodne navrhovateľka U. C. ako jediná navrhovateľka podala dňa 13.03.2013 návrh na zmenu opatrovníka, ktorým žiadala rozhodnúť tak, že namiesto opatrovníka nesvojprávnej Q. C., nar. XX.XX.XXXX, a to Y. C., nar. XX.XX.XXXX sa za opatrovníčku ustanovuje U. C., nar. XX.XX.XXXX, a to počnúc právoplatnosťou uznesenia. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza vo veci sp. zn. 13Ps/16/2010 bola jej matka Q. C. úplne pozbavená spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka jej bol ustanovený brat navrhovateľky Y. C., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.12.2010. Je dcérou nesvojprávnej Q. C., o ktorú sa v minulosti starala osobne a to tak, že do roku 2009 bývala nesvojprávna spolu s ňou a s jej dcérou v jej byte v Prievidzi. Vzhľadom na to, že pre matku nemohla vytvoriť v školskom roku 2009/2010, kedy mala dcéru v maturitnom ročníku,

vhodné podmienky, nesvojprávna sa musela vrátiť do svojho bydliska, v ktorom jej striedavo poskytovala opateru ona, ako aj jej sestra. Súrodencom vysvetlila danú situáciu, v ktorej sa nachádza, t.j. že nie je v stave poskytovať úplnú starostlivosť matke v domácom prostredí. Medzičasom sa situácia zmenila, jej dcéra zmaturovala, bola prijatá na vysokoškolské štúdium. V domácom prostredí matky matke poskytoval starostlivosť brat Y. C., ktorý však začal zamedzovať jej a jej sestre v možnosti navštevovať matku, čo vyústilo do konania o neplatnosť právnych úkonov vedenom pod sp. zn. 5C/69/2011 na tunajšom súde. V danom období spolu so sestrou mali len veľmi obmedzenú možnosť stretnúť sa s matkou a v období roku 2012 už túto možnosť vôbec nemali. Vo februári 2013 sa na Obecnom úrade v Opatovciach nad Nitrou dozvedela, že opatrovník matky podal žiadosť o jej zaradenie do ústavu a matka bola zaradená do DSS Nitrianske Sučany. V DSS sa dozvedela, že opatrovník dal zákaz navštevovať matku inými osobami ako ním. Keďže sa medzičasom podstatne zmenili pomery na strane navrhovateľky, dcéru už nemá v spoločnej domácnosti, je presvedčená, že pre matku by bolo určite lepšie, ak by nebola v ústave, ale v domácom prostredí. Toto presvedčenie vyjadrili aj ďalší súrodenci navrhovateľky, a to sestra N. A. a brat M. C.. I napriek tomu, že matka trpí závažným ochorením - Q. chorobou, pri jej návšteve dňa XX.XX.XXXX ju matka spoznala a vyjadrila vôľu, že chce byť doma.

Na návrh navrhovateľky U. C. súd uznesením č.k. 4P/25/2013-62 zo dňa 31.03.2014 pripustil vstup N. A., nar. Q. do tohto konania ako ďalšieho účastníka na strane navrhovateľa, a to so súhlasom N. A..

V priebehu konania nesvojprávna C. utrpela krvácanie do mozgu, bola uvedená do umelého spánku, v súvislosti s tým navrhovateľka V. svoj návrh vzala podaním doručeným súdu dňa 23.05.2014 späť. Navrhovateľka N. A. po zmene zdravotného stavu Q. K. zotrvala na podanom návrhu, pretože nesvojprávna sa prebrala z umelého spánku. G. bola hospitalizovaná dva až tri týždne v nemocnici, po prebratí sa z umelého spánku podľa navrhovateľky N. A. je čulá, rozpráva. Za daného stavu podľa navrhovateľky N. A. je vylúčená domáca starostlivosť o ňu, navrhuje spolu s navrhovateľkou U. C., aby bola nesvojprávna umiestnená v inom zariadení a to v Bojniciach, ktoré zariadenie je lepšie, prijateľnejšie, čistejšie a nachádza sa bližšie k bydlisku navrhovateľiek. Opatrovník sa takémuto návrhu nebránil s tým, že v prípade, že by navrhovateľka zabezpečila a vybavila písomný prísľub z DSS Bojnice o prijatí nesvojprávnej do ich zariadenia s písomným prísľubom, že poplatok v DSS Bojnice bude uhrádzať ona, potom by opatrovník nemal námietky ku zmene osoby opatrovníka.

Uznesením č.k. 4P/25/2013-77 zo dňa 08.08.2014 súd konanie o návrhu navrhovateľky U. C. zastavil podľa § 96 ods. 1 O.s.p. a súčasne uznesením č.k. 4P/25/2013-78 zo dňa 08.08.2014 na návrh navrhovateľky N. A. a so súhlasom U. C. pripustil vstup U. C., nar. XX.XX.XXXX do konania ako ďalšieho účastníka na strane navrhovateľa. Po zistení navrhovateľiek, že nesvojprávnu matku zariadenie v Bojniciach i v Handlovej odmietlo prijať, navrhovateľka U. C. zotrvala na svojej ochote prevziať matku do svojej starostlivosti, do domáceho prostredia tak, že by sa o matku starala 24 hodín denne s pomocou zdravotnej sestry.

Opatrovník nesvojprávnej s návrhom navrhovateľky nesúhlasil, argumentoval tým, že podľa znaleckého posudku MUDr. Márie Majzlanovej podaného vo veci sp. zn. 13Ps/16/2010 nesvojprávna Q. C. trpí závažnou psychickou poruchou - demenciou s Q. chorobou stredne ťažkého stupňa, že v čase rozhodnutia súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony svoju matku opatroval a to v rodičovskom dome v U. nad G. č. XXX od júla 2010 do 15.10.2012, kedy jej ako jej opatrovník vybavil umiestnenie v DSS Nitrianske Sučany. Dôvodom tohto jeho postupu bola skutočnosť, že duševné ochorenie, ktorým matka trpí, sa natoľko zhoršilo, že nebol schopný zabezpečiť matke riadnu opateru. Psychická choroba u matky sa prejavovala tak, že vykonávala veľkú potrebu nekontrolovateľne, nie na miestach určených na vykonanie tejto potreby, ďalej tak, že v prípade, že nebola zamknutá, opúšťala dom, bola dezorientovaná, že niekedy jej psychický stav bol taký, že ho nespoznávala, správala sa k nemu ako k cudziemu človeku a vyskytli sa aj prípady agresívneho správania. Úhrada 450,- eur v DSS je pokrytá dôchodkom matky, ktorý poberá vo výške 425,70 eur, zvyšnú časť uhrádza on. Rovnako tak uhrádza aj hotové výdavky súvisiace s liekmi, ktoré matka užíva a výdavky súvisiace s prevozom matky k lekárom sanitkou. Podľa opatrovníka nie je žiaden dôvod na zmenu opatrovníka, on si svoje povinnosti opatrovníka plní riadne, povinnosti, ktoré mu boli uložené súdom v rozsudku vo veci sp. zn. 13Ps/16/2010, si plní v súlade so zákonom a konkrétnymi potrebami matky. Tvrdenia navrhovateľky, že matka vyjadrila vôľu, že chce byť

doma a že podľa jej názoru by pre matku bolo lepšie, aby nebola zaradená do ústavu, sú v rozpore s odbornými stanoviskami a závermi a to aktuálnym Sociálnym posudkom zo dňa 03.05.2013 a Posudkom o odkázanosti na sociálnu službu zo dňa 16.11.2012. Podľa jeho názoru, z objektívnych dôvodov, ktoré súvisia so zdravotným stavom matky, ale aj zo subjektívnych dôvodov na strane navrhovateľky spočívajúcich v tom, že v čase, keď sa o matku starala do júla 2010, túto starostlivosť vykonávala zle, nie je navrhovateľka schopná sa o matku postarať. On matku v DSS Nitrianske Sučany navštevuje minimálne dva krát do týždňa, zaujíma sa o ňu, pri návštevách trávi s ňou čas, komunikuje s ňou, udržiava kontakt s pracovníkmi ústavu, s matkou chodí na prechádzky mimo areálu ústavu. Keďže nedošlo k zmene pomerov, keďže nesvojprávna neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach pri výkone jeho opatrovníckej funkcie, keďže matkine umiestnenie v DSS Nitrianske Sučany zo zdravotného hľadiska bolo jediné správne riešenie, žiadal návrh ako nedôvodný zamietnuť

Opatrovník navyše zdôraznil, že nepriaznivý zdravotný stav nesvojprávnej bol dôvodom, pre ktorý sa rozhodol umiestniť nesvojprávnu do DSS. Toto jeho rozhodnutie nemožno označiť za zlé rozhodnutie vzhľadom na posúdený zdravotný stav nesvojprávnej. Ani ďalšie jeho kroky a úkony neboli takými krokmi a úkonmi, ktoré by boli v rozpore so záujmami nesvojprávnej. Ani znalec nemal výhrady voči starostlivosti o nesvojprávnu zo strany DSS. Jeho činnosť opatrovníka nie je možné hodnotiť ako neplnenie jeho povinností opatrovníka, ako opatrovník si svoje povinnosti plnil riadne, podával správy súdu. Neexistuje právne významná skutočnosť, pre ktorú by bolo možné zmeniť osobu opatrovníka. Opatrovník počas celého konania zotrval na nesúhlase so zmenou opatrovníka a nesúhlasil so zmenou prostredia, v ktorej sa nesvojprávna toho času nachádza.

Zástupca okresného prokurátora uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že by si opatrovník Y. C. neplnil riadne povinnosti pri starostlivosti o nesvojprávnu Q. C.. V danom prípade bolo potrebné posúdiť, či je pre nesvojprávnu výhodnejšia starostlivosť v sociálnom zariadení alebo starostlivosť, ktorá bude zabezpečovaná v domácom rodinnom prostredí. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľka U. C. by za pomoci kvalifikovanej osoby mohla zabezpečiť riadnu starostlivosť o nesvojprávnu. K zmene starostlivosti opatrovania o nesvojprávnu nemal námietky ani znalec MUDr. Smetánka s tým, že domáce prostredie môže mať pozitívny vplyv na hodnotu života nesvojprávnej. Napriek tomu, že opatrovník neporušil svoje povinnosti, prikláňa sa k tomu, aby došlo k zmene osoby opatrovníka s poukazom na to, že domáce prostredie je určite lepšie pre nesvojprávnu ako prostredie v sociálnom zariadení. Navrhol, aby súd Y. C. pozbavil funkcie opatrovníka a za opatrovníčku ustanovil navrhovateľku U. C..

Kolízny opatrovník sa na pojednávania nedostavoval, doručenia mal vykázané, svoje neúčasti na pojednávaniach neospravedlňoval, nežiadal o odročenie pojednávania, k návrhu sa nevyjadril.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľiek, opatrovníka nesvojprávnej, výsluchom svedkov M. J., Q. U., znalca MUDr. Andreja Smetánku, oboznámením sa s listami P. C. a N. A. zo dňa 19.3.2013, Sociálnym posudkom zo dňa 3.5.2013, rozhodnutím TSK zo dňa 16.11.2012, Posudkom o odkázanosti na sociálnu službu zo dňa 16.11.2012, čestnými prehláseniami B. J., Q. A., M. O., Q. C., správami MUDr. Andreja Smetánku, správou Obecného úradu Opatovce nad Nitrou o povesti opatrovníka, listami PE-ES, n.o. Diviacka Nová Ves, správami o finančnom stave nesvojprávnej za roky 2011-2013 a k 31.7.2014, listami I. N., C. Z., M. C. M., čestným vyhlásením M. C., listom M. C. zo dňa 20.10.2014, lekárskou správou MUDr. Aleny Nowakovej, obsahom spisov sp.zn.13Ps/16/2010, 5C/69/2011 tunajšieho súdu, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 13Ps/16/2010 - 40 zo dňa 26.11.2010 bola Q. C., nar. XX.XX.XXXX, vtedy bytom U. nad G. č. XXX pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Za opatrovníka jej bol ustanovený Y. C., nar. XX.XX.XXXX. Podľa rozhodnutia súdu opatrením aj povinnosťou opatrovníka je starať sa o opatrovanú, preberať za ňu dôchodok, zastupovať ju pred súdmi, orgánmi verejnej správy, peňažnými a finančnými ústavami, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi a spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Súd uložil opatrovníkovi povinnosť raz ročne podávať súdu správy o hospodárení s majetkom nesvojprávnej. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.12.2010. Z obsahu spisu sp.

zn. 13Ps/16/2010 vyplýva, že N., nar. XX.XX.XXXX (v súčasnosti opatrovník nesvojprávnej) podal dňa 26.07.2010 návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony Q. C., nar. XX.XX.XXXX. V návrhu uviedol, že jeho matka žije od roku 2001, kedy zomrel jeho otec, sama v rodinnom dome v U. nad G. č. XXX, že u matky sa v posledných štyroch rokoch stále viac prejavujú príznaky duševnej choroby, že matku pravidelne navštevuje, zabezpečuje jej starostlivosť a že súhlasí, aby bol ustanovený za jej opatrovníka. Matku si chce vziať do svojej domácnosti, starať sa o ňu, pretože matka potrebuje celodennú starostlivosť. Okrem sestry U. C., ostatní súrodenci s podaním tohto návrhu, aj s ustanovením jeho za opatrovníka matke, súhlasia, neprejavujú záujem o túto funkciu. V spise sú obsiahnuté čestné prehlásenia N. nar. XX.XX.XXXX a M. C., nar. XX.XX.XXXX, nimi podpísané, že čestne prehlasujú, že súhlasia s tým, aby ich brat Y. C., nar. XX.XX.XXXX podal návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony ich matky Q. C., nar. XX.XX.XXXX a aby bol matke ustanovený za opatrovníka Y. C..

Listom zo dňa 19.03.2013 podpísanom M. C., nar. XX.XX.XXXX a N. A., nar. XX.XX.XXXX, dali tieto osoby súhlas k tomu, aby došlo ku zmene opatrovníka matky z jej doterajšieho opatrovníka Y. C., nar. XX.XX.XXXX a aby sa novou opatrovníčkou stala ich sestra O.nar. 0A.9 s tým, že táto sa bude o matku osobne starať. Obaja uviedli, že sestra U. je ochotná starať sa o matku v jej domácom prostredí, čo považujú za vhodnejšie riešenie jej opatery. Uviedli tiež, že sa dozvedeli o tom, že matka je v súčasnosti v DSS Nitrianske Sučany na základe žiadosti, ktorú dal za ňu Y. C..

Podľa Sociálneho posudku Domova sociálnych služieb Nitrianske Sučany zo dňa 03.05.2013 bola Q. C. prijatá do Domova sociálnych služieb dňa 15.10.2012 a to z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu. Hlavnou zdravotnou diagnózou je artriálna hypertenzia a symptomatická zmätenosť na podklade demencie. Z posudku ďalej vyplýva, že nesvojprávna nie je schopná sama sa obslužiť s jedlom, vyžaduje dozor počas každého jedla, nie je schopná sama si regulovať príjem tekutín, je potrebný dohľad pri toalete, nie je schopná zabezpečiť si tento druh telesnej hygieny sama, na podklade zmätenosti sa vyprázdňuje na miestach, ktoré nie sú určené na tento akt, pri osobnej hygiene si nesvojprávna vyžaduje dozor a asistenciu všetkých úkonov osobnej hygieny, nesvojprávna nie je schopná vybrať si vhodné časti oblečenia, ktoré zodpovedajú klimatickým podmienkam prostredia, rozoznávať čistotu odevu a obuvi, nesvojprávna je schopná sama sa posadiť z ľahu, vstať a kráčať bez pomoci inej osoby, v ľahu vie zmeniť polohu sama zboka na bok, pri pohyboch po schodoch vyžaduje dohľad inej fyzickej osoby, je schopná sama sa pohybovať bez pomôcok a bez pomoci fyzickej osoby, v dôsledku zmätenosti sa dokáže orientovať v priestore a čase, nevie sa orientovať v cestnej premávke a v neznámom prostredí, pri pravidelnom a správnom podávaní liekov vyžaduje dohľad zdravotného personálu zariadenia, vyžaduje sprievod na lekárske vyšetrenia.

Podľa rozhodnutia Trenčianskeho samosprávneho kraja zo dňa 16.11.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27.11.2012, je Q. C. odkázaná na sociálnu službu poskytovanú v domove sociálnych služieb v nadväznosti na Posudok o odkázanosti na sociálnu službu, ktorým bola zaradená do VI. stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. Podľa Posudku TSK zo dňa 16.11.2012 o odkázanosti na sociálnu službu bola nesvojprávna zaradená do VI. stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. Posudzovanej osobe sa navrhuje poskytovanie sociálnej služby v domove sociálnych služieb, posudzovaná je znevýhodnená v porovnaní s fyzickou osobou rovnakého veku a pohlavia bez zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu v oblasti seba obslužných úkonov, v oblasti úkonov starostlivosti o svoju domácnosť a v oblasti základných sociálnych aktivít.

Vzornú starostlivosť Q. o svoju matku potvrdili vo svojich čestných prehláseniach B. J. z U. nad G., Q. A. z U. nad G., M. O. z U. nad G., tiež Q. C., manželka opatrovníka vo svojich čestných vyhláseniach zo dňa 07.05.2013 a 29.04.2013.

Podľa správy MUDr. Andreja Smetánku zo dňa 09.05.2013 nesvojprávna navštevuje psychiatrickú ambulanciu od 09.11.2012, nesvojprávna je liečená pre vážnu poruchu mozgu s demenciou a poruchy, ktoré nasadajú na demenciu. Pre svoj zdravotný stav je umiestnená v Domove sociálnych služieb v G. A.. Jej zdravotný stav si v bežnom živote vyžaduje úplnú starostlivosť inej osoby, či inštitúcie. O takúto starostlivosť sa stará personál v DSS Nitrianske Sučany, ktorých zdravotná sestra pacientku sprevádza

pri psychiatrickom vyšetrení, podáva vysvetlenia k zdravotnému stavu, podáva predpísanú medicínu a systematicky, profesionálne dohliada na jej užívanie.

Z písomnej správy MUDr. Andreja Smetánku zo dňa 06.10.2014, psychiatra, vyplýva, že zdravotný stav nesvojprávnej si v bežnom živote vyžaduje úplnú starostlivosť inej osoby, či v tomto prípade inštitúcie. O takúto starostlivosť sa plnohodnotne stará t.č. personál DSS Nitrianske Sučany. Z odborného hľadiska plne vyhovuje súčasný stav starostlivosti (zdravotná, sociálna, ako i ošetrovateľská) o pacientku, na ktorý je pani C. plne adaptovaná. O. C. vzhľadom na jej dlhodobý a aktuálny zdravotný - duševný stav (ťažká demencia), aj z hľadiska jej osobného prežívania a schopnosti vnímania okolitého prostredia nevie posúdiť a nevie sa vyjadriť ku zmene opatrovateľského prostredia. Psychiater nevie posúdiť eventuálnu domácu starostlivosť dcéry, ale predpokladá, že by bola schopná s pomocou zdravotnej sestry zabezpečiť komplexnú starostlivosť o matku. Len je potrebné vnímať fakt, že starostlivosť je dlhodobý, namáhavý pre opatrovníkov (zvlášť citovo zainteresovaných) a hlavne permanentný proces s riešením komplexných opatrovateľských úkonov a nutnosťou opatrovateľského vybavenia, ktorým zariadenia pre seniorov už disponujú.

Obecný úrad Opatovce nad Nitrou vo svojej správe o povesti zo dňa 30.05.2013 potvrdil, že Y. C., nar. XX.XX.XXXX má trvalý pobyt v ich obci, že je ženatý. Svojím konaním úmyselne neruší verejný poriadok, ani občianske spolunažívanie a neprejavuje sa hrubým správaním. Obec v evidencii priestupkov neviduje podnet na riešenie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Správanie menovaného nebolo podkladom pre oznámenie príslušným orgánom zo spáchania priestupkov. Obec má vedomosť, že T. sa o svoju matku Q. C. po decembri 2010 staral príkladne a zodpovedne.

Podľa oznámenia Domova sociálnych služieb Diviacka Nová Ves z 21.01.2014 je nesvojprávna umiestnená v ich zariadení od 15.10.2012, za uvedenú dobu sa aklimatizovala, adaptačný režim zvládala pomerne ťažko. DSS predpokladá, že zmena prostredia mimo sociálneho zariadenia by nesvojprávnej mohla robiť problémy, ako aj spätný návrat so sociálneho zariadenia. Nesvojprávna nerozozná blízke osoby. Trpí viacnásobnými poruchami (dementný syndróm), má zavedený katéter, má klasifikovanú inkontinenciu III. stupňa. Z tohto pohľadu DSS usudzuje, že pobyt mimo zariadenia pre menovanú nie je vhodný. V zariadení je jej poskytnutá odborná ošetrovateľská a opatrovateľská starostlivosť.

Z písomného vyjadrenia spoločnosti PE-ES, n.o. Diviacka Nová Ves z 21.03.2013 k žiadosti o prevzatie Q. C. na veľkonočné sviatky adresovaného U. C., N. A., M. C. vyplýva, že na základe rozhodnutia opatrovníka nesvojprávnej, ktorý si neželá pobyt pani Krajčíkovej mimo areálu DSS Nitrianske Sučany v sprievode iných osôb, nemôže osloveným osobám DSS umožniť prevzatie matky z ich starostlivosti do ich starostlivosti, aj keď na krátku dobu počas veľkonočných sviatkov.

V priebehu konania opatrovník do spisu založil správy o finančnom stave nesvojprávnej za roky 2011, 2012, 2013 a k 31.7.2014 s údajmi o príjmoch, výdavkoch a zostatkoch.

Z.á z Opatoviec nad G., C. Z. z O., M. C. M. z O. vo svojich písomných vyjadreniach označili navrhovateľku U. C. ako osobu, ktorá nebude mať problém postarať sa o svoju matku. Domácnosť navrhovateľky totiž navštevovali a osobu navrhovateľky poznajú ako osobu, ktorá sa o matku starala.

Podľa písomného vyjadrenia O. C. z XX.XX.XXXX opatrovanie matky vložil do rúk svojho brata Y. C., Y. C. sa o matku stará dva a pol roka a po zhoršení sa zdravotného stavu matky ju umiestnil v DSS Nitrianske Sučany, nakoľko túto opateru nezvládal. S týmto jeho rozhodnutím súhlasí. Voči opatrovníctvu brata sa nikdy ústne, ani písomne nevyjadroval. Nesúhlasí, aby sa opatrovateľmi jeho matky stali sestry - navrhovateľky, ktoré sú nedôveryhodné a nespoľahlivé na takúto činnosť. Súhlasí, aby jeho matka zostala v DSS Nitrianske Sučany a aby nebola premiestňovaná z miesta na miesto.

Podľa listiny - posúdenie spôsobilosti na vykonávanie opatrovateľskej činnosti z 05.11.2014 MUDr. Aleny Nowakovej, všeobecného lekára, táto lekárka potvrdila, že U. C. je zdravotne plne spôsobilá opatrovať nevládnú, imobilnú matku, ktorá vyžaduje sústavnú opateru, starostlivosť o hygienu, polohovanie, prevenciu dekubitov, kŕmenie a 24 hodinový dozor. Niet kontraindikácií pre výkon opatrovateľskej činnosti, ktorá by bola najvhodnejšia v domácom prostredí zo strany rodinného príslušníka a to dcéry. Pani U. je psychicky aj fyzicky spôsobilá pre opatrovateľskú činnosť.

Podľa písomného čestného vyhlásenia M. C. z 15.08.2014 N. A., Y. C. a jeho otec M. C. riešili stav Q. C., Y. C. sa choval agresívne, nedalo sa s ním dohodnúť. Navrhovateľky k tomuto čestnému prehláseniu uviedli, že M. C. je synom ich brata M. C. a že stretnutie, opísané v čestnom vyhlásení sa udialo na jeseň 2012, ešte pred umiestnením nesvojprávnej do DSS.

Z výsluchu navrhovateľky XXXX bolo zistené, že nemôže súhlasiť s tým, že matka je umiestnená v DSS Nitrianske Sučany. V tomto zariadení podľa nej nie je dostatočná starostlivosť o matku. Bolo by vhodné, aby matka bola umiestnená do iného ústavu. Je presvedčená, že by zvládla osobnú starostlivosť o nesvojprávnú v domácom prostredí a takúto starostlivosť by riešila opatrovateľstvom. Má za to, že opatrovník porušuje svoje povinnosti opatrovníka, keď podviedol súrodencov, že sa bude starať o matku v čase, kedy požiadal o pozbavenie jej spôsobilosti na právne úkony, porušil tiež povinnosť v tom, že súrodencom nepovedal, že umiestnil matku do ústavu. Jeho opatera o matku v čase, pokiaľ nebola umiestnená v DSS, spočívala v tom, že jej nosil raňajky, obed, večeru, jednu hodinu pobudol u matky, inak bola matka sama doma. Neexistuje žiaden písomný doklad, v ktorom by vytkla opatrovníkovi nedostatočnú starostlivosť, rovnako nemá vedomosť ani o tom, či sestra N. alebo brat M. vytkali opatrovníkovi jeho nestarostlivosť o matku. V čase, kedy matka bola v domácom prostredí, navštevovala ju a to v čase od júla 2010 do októbra 2012, kedy bol opatrovníkom matky Y. C. tak, že na návštevu za matkou bola asi 10 - 15 krát, z čoho sa dvakrát stalo, že mala problém s opatrovníkom. V prvom prípade opatrovník na ňu vykrikoval, zasahovala i polícia, v druhom prípade matka povedala pred ňou a sestrou N., aby išli preč, že príde Y., že bude zle, bude kričať. Pri prvej návšteve v DSS jej a jej sestre N. zamestnanci DSS odmietli navštíviť matku z dôvodu, že si to opatrovník nepraje. V priebehu konania jej opatrovník už navštevoval matku v DSS umožňuje. Vie, že súrodenci súhlasili s ustanovením brata Y. C. za opatrovníka nesvojprávnej, ale bolo to pod podmienkou, že sa o matku bude riadne starať. Navrhovateľka U. C. vyjadrila výhrady k starostlivosti o matku v DSS Nitrianske Sučany spočívajúce v nedostatočnej hygiene a v nedostatku stravy. Podľa nej existujú sociálne zariadenia v Prievidzi, v Bojniciach, ktoré sú krajšie, v prípade, že by platba za takéto zariadenie bola vyššia ako starobný dôchodok nesvojprávnej, vo zvyšku nákladov by sa súrodenci oň podelili. Pre ňu je však na prvom mieste domáca starostlivosť o matku. O matku je ochotná starať sa denne. Pozná zdravotný stav nesvojprávnej, vie, aké má ochorenie, je ochotná napriek tomu poskytnúť jej 24 hodinovú dennú starostlivosť. Nemá síce vzdelanie zdravotníckeho smeru, má stredné ekonomické vzdelanie, ak by však matka potrebovala zdravotný zásah, privolala by pohotovosť. Myslí si, že v domácom prostredí by bolo matke lepšie, s matkou treba cvičiť, rozprávať sa s ňou, rozvíjať jej myslenie, čo sa v DSS nerealizuje a ak, tak málo. Matku v DSS navštevuje, pri jej návštevách ju niekedy matka poznala, inokedy nie, ale keď sa jej pripomenula, po čase ju spoznala. Je v evidencii nezamestnaných od mája 2013, privyrába si brigádnicky. S bratom Y. má dlhodobu zlý vzťah, už 20 rokov. Nielen ona, ale i jej súrodenci M. a N. sú toho názoru, že matka by nemala byť v DSS, ale v jej domácej starostlivosti, prípadne v inom zariadení. V prípade, ak by matka bola v inom zariadení, pokračovala by v brigádnickej činnosti, ak by sa starala o matku, vzdala by sa tejto brigádnickej činnosti. Navrhovateľka U. C. k osobám G. N. a M.. C. M. uviedla, že údaje uvedené v ich listoch sa týkajú obdobia, kedy sa starala o matku v čase, kedy Y. C. nebol ešte opatrovníkom matky. Navrhovateľka U. C. ďalej v priebehu konania uviedla, že po januári 2014 sa zdravotný stav nesvojprávnej zlepšil, a to v tom, že lepšie komunikuje, rozpráva, dokáže komunikovať aj dve hodiny. Z DSS sa pýta preč, keď so sestrou odchádzajú, pýta sa, prečo idú preč. Pýta si jesť, je hladná. V DSS pretrvávajú zlá hygiena. Podľa jej tvrdenia má vytvorené priestorové podmienky pre starostlivosť o matku, býva v jednoizbovom byte a matka by bola spolu s ňou v jednej miestnosti. V prípade, že by matka bola daná do jej opateru, zabezpečila by pre ňu posteľ, prípadne vozík.

Navrhovateľka U.á uviedla, že sa pripája k návrhu navrhovateľky U. C., myslí si, že vhodnejšou opatrovníčkou matky bude U. C.. Má výhrady k osobe Y. C. ako opatrovníka. Uviedla, že dala súhlas k opatrovníctvu brata Y. pri pozbavení spôsobilosti na právne úkony matky v júli 2010, ale vtedy sa

opatrovník správal inak, nebol taký agresívny. Bráni jej i sestre ísť za matkou. Matku navštevuje raz za týždeň, telefonuje do DSS, prístup k matke už má, DSS ani opatrovník jej ho nezamedzujú. Jej sa nepáči starostlivosť o matku v DSS, matka je chudá. Vadí jej hygiena, strava. Uvedomuje si, že o matku sa treba starať deň i noc, navrhovateľku U. C. pozná a verí, že sa dokáže o matku postarať. Podľa nej matka potrebuje pohyb a ten v DSS nemá, potrebuje sa rozprávať, ale v DSS sa nemá s kým. S názorom navrhovateľiek súhlasí i brat M..

Opatrovník A.k potvrdil, že súrodencov neinformoval o tom, že matka bola prevezená do nemocnice, čo zdôvodňoval tým, že keď sa bolo treba o matku postarať a oslovil súrodencov, brat M. uviedol, že o matku sa starať nebude, že chodí do Rakúska, rovnako starostlivosť zo strany sestry N. neprichádzala do úvahy, žiadny zo súrodencov mu nebol ochotný s opaterou pomôcť. Súhlas k návštevám matky v DSS zo strany súrodencov dal. Nestotožňuje sa s tvrdením navrhovateľky U. C. o nedostatočnej starostlivosti v DSS, naopak on je so starostlivosťou o matku v DSS spokojný. Za matkou chodí dvakrát do týždňa, matka si ho niekedy pletie so svojím nebohým manželom. Ani matka sa na starostlivosť v DSS nestťažovala. Na rozdiel od navrhovateľky M. E.j, podľa neho nie je možné, aby sa hocikto iný o matku staral, pretože matka má katéter, trombózu nôh, starostlivosť o ňu musí byť 24 hodinová. Nie je možné nechať ju samú. Neverí, že by takúto starostlivosť navrhovateľka U. Krajčíková, alebo niekto iný, zvládol. Neodložil matku do DSS, bolo to rozhodnutie z núdze, pretože sa už nedokázal o matku postarať sám. Nemyslí si, že by boli pre matku vhodné jej niekoľkodňové návštevy v domácom prostredí, pretože matke dlhodobo vadí zmena prostredia a na nové prostredie si zvyká ťažko. Nemyslí si, že by takéto návštevy v domácom prostredí boli pre ňu prínosom. Nad starobný dôchodok dopláca platbu za DSS, zo svojho príjmu platí lieky pre matku. K osobám B. J., Q. A. a M. W. uviedol, že sú to susedia matky, Q. C. je jeho manželkou.

Svedkyňa V. riaditeľka, majiteľka DSS Nitrianske Sučany, bez pomeru a záujmu k účastníkom uviedla, že DSS je neverejným poskytovateľom sociálnych služieb. Vo funkcii pôsobí deväť rokov. Má vzdelanie v odbore sociálna práca. Vzhľadom na progresiu ochorenia, na skutočnosť, že Q. C. je imobilná, vzhľadom na jej psychické chronické ochorenie, podľa jej názoru nie je vhodné dať ju do domáceho prostredia, pretože Q. C. si vyžaduje úplnú 24 hodinovú starostlivosť. Okrem poskytovania stravy, ubytovania, sa jej musí poskytovať aj odborná starostlivosť spočívajúca v ošetrovateľskej starostlivosti, v podávaní liekov, injekcií denne, polohovaní, preväzovaní, tiež cvičení - rehabilitácie. Táto starostlivosť musí byť odborná, v zariadení sú odborní zamestnanci, zdravotné sestry, opatrovatelia, asistenti, majúci príslušné požadované vzdelanie a podľa jej názoru horeuvedenú odbornú starostlivosť môžu vykonávať len takto odborne vzdelaní ľudia. Svedkyňa nie je proti tomu, aby U. bola v starostlivosti v domácom prostredí, pripustila, že je možné, aby dcéry nesvojprávnej sa osobne starali o nesvojprávnu za situácie, že by zabezpečovali odbornú starostlivosť, zdravotníka, opatrovníka, rehabilitačného pracovníka, ale celodenná starostlivosť je namáhavá najmä na psychiku. Podľa svedkyne Q. C. nerozozná príslušné osoby, komunikuje s každým, blízke osoby nerozozná, nerozlišuje personál, nie je toho schopná pre mentálnu indispozíciu. DSS sa nebráni tomu, aby pani G. bola na krátkodobom pobyte mimo DSS, napr. v domácom prostredí, ale DSS musí rešpektovať názor opatrovníka nesvojprávnej. Nevie povedať, či krátkodobý pobyt pani V. mimo DSS jej niečo dá a to vzhľadom na jej chronické psychiatrické ochorenie. Určitý čas totiž trvá adaptovanie sa v domácom prostredí a potom zas v DSS. Poprela, že by v zariadení nebola dodržiavaná hygiena s poukazom na to, že priestory DSS sú zrenovované, do DSS raz ročne chodia hygienické kontroly na čistotu zariadenia, na stravu. Navrhovateľky sa na stravu a hygienu u svedkyne nestťažovali. Opatrovníka označila ako osobu zodpovednú, ktorá za matkou chodí pravidelne, správa sa slušne, bezproblémovo, naopak navrhovateľky sa pri návštevách správali nevhodne, vyvolávali hádky, robili cirkus s opatrovateľkami. V prípade, že nesvojprávna má určený stupeň odkázanosti VI, znamená to 24 hodinovú starostlivosť o klienta a to zdravotnícku, opatrovateľskú a ošetrovateľskú. Po zlomenine krčka bola Q. C. rehabilitovaná.

Svedkyňa M., bez pomeru a záujmu k účastníkom konania uviedla, že má vzdelanie zdravotníckeho smeru, je absolventkou Strednej zdravotníckej školy v Martine, odbor všeobecná zdravotná sestra. S prácou zdravotnej sestry má dlhoročné skúsenosti, pozná prácu s imobilnými pacientmi, starostlivosť o imobilné osoby spadá pod činnosť zdravotnej sestry a táto činnosť sa odborne nazýva komplexná ošetrovateľská starostlivosť. Ako zdravotná sestra na lôžkových oddeleniach pracovala 18 rokov.

Navštívila byt U. C., myslí si, že v tomto byte sú vhodné podmienky pre domácu starostlivosť pre nesvojprávnu. Popri svojej pracovnej činnosti by bola schopná pomáhať U. C. pri jej starostlivosti o nesvojprávnu ako zdravotná sestra. Z dôležitých činností vo vzťahu k nesvojprávnej sú ranná a večerná toaleta, trvajúca hodinu, v rámci ktorej sa vykonáva osobná hygiena, podávanie stravy, polohovanie, podávanie liekov, vypúšťanie katétra, masáže.

Z výsluchu znalca MUDr. Andreja Smetánku, znalca z odboru zdravotníctvo, farmácia, odbor psychiatria a sexuológia bolo zistené, že nesvojprávna navštevuje jeho ambulanciu od 09.11.2012. Vykonáva kontroly nesvojprávnej raz mesačne, naposledy 06.10.2014 a to v zariadení, v ktorom je umiestnená. K zdravotnému stavu nesvojprávnej so súhlasom opatrovníka sa vyjadril tak, že nesvojprávna trpí demenciou ťažkého stupňa zmiešaného typu, že na základe tohto ochorenia má nesvojprávna porušené poznávacie a pamäťové funkcie, nedokáže sa samostatne o seba postarať, toto jej ochorenie stále pretrváva. Po prijatí do ústavu sociálnej starostlivosti bola zhoršená adaptácia pacientky, v priebehu niekoľkých mesiacov, v dôsledku požívania liekov, sa tieto príznaky adaptácie podarilo vyliečiť. Aktuálne z psychiatrického hľadiska nie je nesvojprávnej podávaná žiadna medikácia. Čo sa týka jej emočného prežívania, pri nefungujúcich rozpoznávacích mechanizmov je toto emočné fungovanie aspoň čiastočne zachované, nesvojprávna dokáže vnímať blízkosť ľudí, dokáže vnímať ich láskavosť a opateru, aj keď to racionálne nevie posúdiť. Znalec nevie predpokladať a predvídať, ako starostlivosť o nesvojprávnu v domácom prostredí môže dopadnúť alebo dopadne, môže sa vyjadriť len k tomu, či z dlhodobého hľadiska by bola takáto zmena starostlivosti prípustná, prínosná. Ako psychiater v zásade nemá námietky voči zmene opatrovateľského prostredia za predpokladu, že všetky náležitosti opatrovania v zmysle technického a personálneho budú dodržané. Z hľadiska technického ide o zabezpečenie vhodného prostredia, izby, primeranej postele, zdravotných pomôcok, z hľadiska personálneho ide o fyzickú prítomnosť osoby, ktorá sa o nesvojprávnu bude starať, pričom by išlo o 24 hodinovú starostlivosť. Znalec uviedol, že nesvojprávna si vyžaduje pomoc pri obslužných výkonoch. Nevie predpovedať, ako prebehne adaptácia, či s problémami, prípadne bez nich, nemožno vylúčiť žiaden problém, ale nemožno vylúčiť ani vznik problémov. V zásade, ak by nesvojprávna prišla do prostredia, ktoré pozná a bola by medzi osobami, ktoré pozná, mohla by adaptácia prebehnúť aj bez problémov. Uviedol ďalej, že nesvojprávna Q. C. nedokáže racionálne sa vyjadriť k zmene prostredia, nevie posúdiť efekt takejto zmeny, ale čo sa týka emócií a nejakého prežívania, blízkosti blízkych, toto môže mať pozitívny vplyv na jej prežívanie, na jej kvalitu života. Znalec nemal výhrady voči príslušnej starostlivosti príslušného zariadenia o nesvojprávnu. Podľa znalca krátkodobé pobyty mimo DSS v domácom prostredí nemajú nejaký v zásade dobrý efekt. Je v takomto prípade vhodnejšie nemeniť prostredie opatrovateľské a byť buď v domácom prostredí alebo v zariadení. Znalec neodmietol domácu starostlivosť o nesvojprávnu za takých podmienok, že tu bude osoba, ktorá sa bude o nesvojprávnu starať a ktorej osobe bude nápomocná zdravotná sestra. Pripustil, že umiestnenie nesvojprávnej v DSS mohlo zhoršiť jej zdravotný stav po fyzickej aj psychickej stránke, čo mohlo súvisieť s jej adaptáciou.

Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd dospel záveru, že návrh navrhovateľiek je dôvodný. V danom prípade súd opakuje, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 13Ps/16/2010 - 40 zo dňa 26.11.2010 bola Q. C., nar. XX.XX.XXXX, vtedy bytom X2 pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Za opatrovníka jej bol ustanovený Y. C., nar. XX.XX.XXXX. Podľa rozhodnutia súdu opatrením aj povinnosťou opatrovníka je starať sa o opatrovanú, preberať za ňu dôchodok, zastupovať ju pred súdmi, orgánmi verejnej správy, peňažnými a finančnými ústavami, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi a spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Súd uložil opatrovníkovi povinnosť raz ročne podávať súdu správy o hospodárení s majetkom nesvojprávnej. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.12.2010. V tomto konaní sa navrhovateľky domáhali zmeny v osobe opatrovníka nesvojprávnej, a to ustanovenia U. ako opatrovníčky nesvojprávnej na miesto doterajšieho opatrovníka Y. C.. Navrhovateľky i opatrovník sú súrodencami a deťmi nesvojprávnej Q. C.. Ďalším súrodencom navrhovateľiek a Y. C. je brat M. C..

V konaní o spôsobilosti na právne úkony v prípade rozhodnutia o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd v zmysle § 189a ods. 1 O.s.p. určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená. Predpokladom pre ustanovenie osoby za opatrovníka osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony je súhlas tejto osoby s prevzatím funkcie opatrovníka, ale aj predpoklady pre výkon činnosti

opatrovníka. Z rozhodnutia vo veci sp. zn. 13Ps/16/2010-40 možno vyvodíť, že v danom čase Y. C. splňal predpoklady pre ustanovenie jeho osoby za opatrovníka Q. C., pozbavenej spôsobilosti na právne úkony. Ustanovenie § 189a ods. 1 O.s.p., § 192 ods. 1 O.s.p. je procesným uskutočnením § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Ustanovený opatrovník by mal svoju funkciu vykonávať riadne a v najlepšom záujme zastupovaného t.j. v tomto prípade nesvojprávnej. Ak pre opatrovnícke konanie podľa § 193 O.s.p. platia ustanovenia § 176-180 obdobne, potom aj pre ustanovenie opatrovníka alebo jeho zmenu platia obdobne ustanovenia §176-180. Ustanovenie §180 ods. 1 platí obdobne aj pre opatrovnícke konanie, t.j. ustanovený opatrovník skladá do rúk sudcu sľub, že bude riadne a v najlepšom záujme (v tomto prípade nesvojprávneho) vykonávať svoje povinnosti a že bude pri tom dbať na pokyny súdu. Ak bola určitá fyzická osoba určená súdom za opatrovníka nesvojprávneho, neznamená to, že táto funkcia je funkciou doživotnou, t.j. že by nebolo možné zmeniť osobu opatrovníka rozhodnutím súdu. Opatrovník osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony môže byť súdom pozbavený svojej funkcie z dôležitých dôvodov, napríklad na základe zistenia, že opatrovník neplní riadne svoje povinnosti pri starostlivosti o osobu, ktorej bol ustanovený. Podľa názoru súdu dôležitým dôvodom pre zmenu v osobe opatrovníka je nielen neplnenie svojich povinností opatrovníkom riadne pri starostlivosti o nesvojprávnu, ale aj zistenie, či je tu osoba, ktorá súhlasí s ustanovením za opatrovníka osobe nesvojprávnej a ktorá má lepšie predpoklady pre výkon činnosti opatrovníka a najmä osoba, ktorá bude vykonávať svoje povinnosti v najlepšom záujme nesvojprávnej. Na základe vykonaného dokazovania nebolo zistené, že by si doteraz ustanovený opatrovník Q. neplnil riadne svoje povinnosti pri starostlivosti o nesvojprávnu. Jeho rozhodnutie - umiestiť nesvojprávnu do sociálneho zariadenia, nie je samo o sebe, s prihliadnutím na zdravotný stav nesvojprávnej, na doložené listiny - posudky, porušením povinnosti opatrovníka. Navrhovateľka U. C. mala od začiatku výhrady k umiestneniu nesvojprávnej do príslušného sociálneho zariadenia a prejavila ochotu osobne sa starať o nesvojprávnu. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľka U. C. má predpoklady pre výkon funkcie opatrovníka, pre výkon osobnej starostlivosti o nesvojprávnu, čo vyplýva nielen z jej výpovede, výpovede navrhovateľky N. A., ale aj správy MUDr. Aleny Nowakovej. Navrhovateľka uvedomujúc si potrebu celodennej starostlivosti o nesvojprávnu a uvedomujúc si, že nemá vzdelanie v odbore zdravotníctvo, zabezpečila možnosť pomoci pri zdravotnej starostlivosti o nesvojprávnu zo strany Q. U., ktorá pri svojom výsluchu, poznajúc zdravotný stav nesvojprávnej, vyjadrila ochotu pomáhať U. C. pri starostlivosti o nesvojprávnu A. ako zdravotná sestra. Súd pri rozhodnutí o zmene v osobe opatrovníka vychádzal aj z výsluchu znalca MUDr. Andreja Smetánku, ktorý je psychiatrom nesvojprávnej od 09.11.2012, ktorý pozná zdravotný stav nesvojprávnej, sám znalec uviedol, že emočné fungovanie nesvojprávnej je čiastočne zachované, že dokáže vnímať blízkosť ľudí, dokáže vnímať ich láskavosť a opateru a to aj napriek jej duševnému ochoreniu. Ako psychiater nemal námietky voči zmene opatrovateľského prostredia za predpokladu, že všetky náležitosti a to po stránke technickej i personálnej, tohto opatrovníka, budú dodržané. Z hľadiska technického vymenoval potrebu vhodného prostredia, izby, primeranej postele, z hľadiska personálneho prítomnosť fyzickej osoby, ktorá by sa o nesvojprávnu starala pri obslužných úkonoch. Nevedel sa vyjadriť k adaptácii nesvojprávnej z prostredia sociálneho zariadenia do domáceho prostredia, uviedol však, že v zásade, ak by nesvojprávna prišla do prostredia, ktoré pozná a bola by medzi osobami, ktoré pozná, mohla by adaptácia prebehnúť bez problémov. Stanovisko brata účastníkov M. C. ku zmene v osobe opatrovníka bolo rozporuplné, keď na jednej strane súhlasil, aby sa novou opatrovníčkou stala jeho sestra U. C. považujúcu starostlivosť sestry za vhodnejšie riešenie opateru matky a na druhej strane nesúhlasil s opatrovníctvom svojich sestier a so zmenou opatrovateľského prostredia matky. Svoje označenie Xako nedôveryhodnej a nespoľahlivej osoby na opatrovateľstvo matky okrem verbálneho vyjadrenia nijako inak nepreukázal.

Za stavu, že Z., nesvojprávna sa nedokáže racionálne vyjadriť ku zmene prostredia, nevie posúdiť efekt takejto zmeny, ale v súvislosti s vyjadrením znalca, že čo sa týka emócií a nejakého prežívania, blízkosti blízkych, toto môže mať pozitívny vplyv na jej prežívanie, na jej kvalitu života a za situácie, že opatrovník Y. C. nie je schopný v domácom prostredí osobne sa postarať o nesvojprávnu a za situácie, že dcéra nesvojprávnej, teda osoba blízka nesvojprávnej, je ochotná postarať sa o nesvojprávnu v domácom prostredí a byť v jej blízkosti a tak jej skvalitniť prežívanie a kvalitu jej života, súd rozhodol o zmene v osobe opatrovníka tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Súd pri rozhodnutí o zmene osoby opatrovníka prihliadol aj na záujem nesvojprávnej a ten videl v tom, že pre nesvojprávnu, pre jej skvalitnenie života je pre ňu domáce prostredie za prítomnosti blízkych osôb lepšie ako prostredie v sociálnom zariadení.

Vzhľadom na horeuvedené súd potom uvoľnil Y.a z funkcie opatrovníka nesvojprávnej Q.j a za opatrovníčku nesvojprávnej určil U.ú. U.á zložila sľub v zmysle § 180 ods. 1 O.s.p., súhlasila s ustanovením svojej osoby za opatrovníka. Súd súčasne v rozhodnutí vymedzil práva a povinnosti opatrovníka tak, ako sú uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Súd apeluje na navrhovateľky a doterajšieho opatrovníka, aby sa v záujme svojej matky pokúsili o zlepšenie svojich súrodeneckých vzťahov, racionálnu komunikáciu, eliminujúcu vzájomnú nevraživosť, nedôveru, nepriateľstvo, vyvolané zrejme aj konaním vo veci sp.zn. 5C/69/2011 o neplatnosť darovacej zmluvy účastníkov: nesvojprávna Q. C., zast. opatrovníkom Y. C. c/a U..

Žiaden z účastníkov nežiadal nahradiť trovy konania, preto súd rozhodol, že žiaden z nich nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach /§ 42 ods.3 O.s.p./ uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.)